

Микола Петрович Трублаїні

Пригоди в повітрі

Цикл оповідань

Дівчинка під парашутом

ГАНДЗЯ ГОЛУБКА

Високо під хмарами гудів літак. Він підіймався все вище й вище, наче хотів дістатись аж до сонця. Чим вище підіймався, тим меншим здавався з землі. Завбільшки він уже був як галка, а гудів, ніби джміль.

Але то був великий літак. Він мав вісім моторів. Кожен мотор крутив пропелер. Кожен мотор був дужий, як тисяча коней. Кожен пропелер обертався дві тисячі разів на хвилину.

На тому літаку летіло двадцяттеро людей. Пілот і його троє помічників везли пасажирів.

Серед пасажирів була маленька дівчинка Гандзя Голубка. Вона летіла із своєю мамою. Гандзі не було ще й двох років. Але вона вже вміла добре бігати і вимовляти багато, багато слів.

— Мамо, — кричала дівчинка, — ми скоро до сонечка долетимо?!

Мама усміхалась, але нічого не відповідала. Вісім моторів так сильно ревіли, що вона нічого не чула.

ПОЖЕЖА НА ЛІТАКУ

Літак залетів у густі, чорні хмари. Зникли земля і небо. Пілот, що керував літаком, нахмурився.

Він хотів піднятись вище. Але хмара була така товстелезна, що літак ніяк не міг із неї вийти. Тоді пілот обережно повів свою машину донизу.

Коли враз, на один момент, ніби полум'я освітило літак. Майже одночасно щось заgrimіло, перемагаючи гул моторів. Знов блиснуло і знов заgrimіло. Ще щільніше притулилася Гандзя до мами. Пасажири злякано подивились один на одного. Це блискала блискавка і гримів грім. З тієї хмари йшов сильний дощ. Коли це літак ніби похитнувся, заgrimіло ще дужче, і люди почули запах диму. То блискавка вдарила в крило літака і запалила його.

На літаку почалась пожежа. Страх охопив пасажирів. Гандзина мати зомліла.

РЯТУВАННЯ НА ПАРАШУТАХ

Ліве крило літака було охоплене полум'ям. Раз

за разом блискотіла блискавка, розсікаючи хмари. Грім безперервно то вибухав, то гуркотів, ніби котився по хмарах. Помічники пілота вскочили в кабіну до пасажирів.

Вони прив'язували пасажиром парашути, як у морі під час небезпеки одягають рятівничі пояси.

Одягши парашут, вони наказували стрибати з літака.

Коли хто не хотів плигати, вони силоміць викидали його. Парашути були пристосовані так, що коли людина вистрибувала, вони самі собою розкривались і помаленьку спускали людину на землю.

Швиденько одягли парашут на Гандзину маму і на Гандзю.

Першою викинули маму. Вона випала з дверей кабіни і провалилась у густому тумані. Мама зникла, Гандзя крикнула од страху, і в ту ж мить дівчинку теж скинули з літака. Останнім вистрибнув пілот.

ЗОНТИКИ ПАДАЮТЬ З НЕБА

Між селами простяглося велике колгоспне поле. Дощ попрогонив усіх, хто працював на тому полі. Лише в самому центрі поля в невеликому наметі заховалось декілька людей. Часом хтось з них визирав з намету подивитися, чи не

зменшується злива.

Коли дощ трохи перестав і кілька голів визирнуло з намету, вони побачили дивне явище. З хмар, просто на поле, падали великі білі зонти. Під тими зонтами на мотузках висіли люди. Ті, хто був у наметі, догадались, що ці зонти — парашути.

Але ніде не видно літака. Та раніш ніж перший парашут спустився на землю, з хмар вискочив охоплений полум'ям літак. Із страшною швидкістю він шугнув униз і жахливим ударом врізався в землю.

Літак загинув. Його пасажири й пілоти повільно спустилися на парашутах. До них на допомогу побігли люди з намету.

На полі приземлилось дев'ятнадцять парашутирів. Одного не вистачало. Коли перевірили, хто спустився, виявилось, що не було Гандзі Голубки.

ДЕ ГАНДЗЯ?

Жах і туга охопили Гандзину матір. Вона думала, що донька її загинула. Пілот і його помічники теж так думали.

Але де впала дівчинка?

Вони гадали, що коли вона впала, то, мабуть, поблизу великої станції, що стояла на краю поля. В напрямі од тієї станції летів літак, коли почалась

пожежа. Почали розшукувати дівчинку. Багато людей вийшли на розшуки.

Коли це на станцію переказали телефоном з сусідньої станції: «Над нами пролетів парашут. Вітер поніс його на схід, під парашутом прив'язано якийсь маленький вузлик».

Далі надійшло з одного села телеграфом повідомлення: «З заходу на схід пронесло вітром парашут. Дуже низько. Здається, під парашутом щось живе».

З третього місця дали знати по радіо: «Високо, під самими хмарами, пронесло вітром парашут на схід».

Радісно захвилювався пілот.

З'явилася надія у Гандзиної матері. Послали телеграму в аеропорт, щоб вислали літак на розшуки дівчинки.

ПІСЛЯ ДОЩУ

Дощ перестав іти. Вітер шматував і розганяв залишки хмар.

Той самий вітер надував, наче парус, парашут, під яким висіла прив'язана Гандзя.

Парашут, звичайно, роблять так, щоб під вигою дорослої людини він повільно спустився до землі. Але миленька Гандзя важила дуже мало, і парашут, підтримуваний вітром, не міг

приземлитися. Він плив у повітрі, наче паперовий змії, що вирвався з рук якогось хлопчика.

Гандзі було тепло: коли літак потрапив у хмару і там похолоднішало, мати одягла її в тепле пальтечко, а її голову натягнула плетену шапочку.

Дівчинка не боялась. Вона сиділа в мотузках, як у гамаку.

Вітер ніс її поміж хмарами, то підносив вище, то спускав нижче. Вона бачила під собою маленькі села, великі місти, темно-зелені кущі лісу, вигинчасті ріки, тоненьку смужку залізниці, по якій біг поїзд. Часом унизу ворушились миленькі люди. Гандзя махала їм рученятами й весело щось гукала.

Але вона не знала, що люди не чули її; підводячи голови, вони здивовано стежили за парашутом.

ХИЖАК

Хмари ніби розтанули. Лише де-не-де пливли їх клапті, наче шматочки зчесаної вовни. Пригрівало сонечко, висушувало мокру землю після дощу.

Високо в повітря піднявся жайворонок і защебетав, ніби заграв на сопілці. Але ж враз замовк і провалився вниз у траву. Його злякав дивний, незнаний птах величезного розміру, що з'явився над ним. То летів парашут із Гандзею

Голубкою.

Повз парашут пролетіла ворона. Вона лише трохи одлетіла вбік.

Тільки горобці-молодці сміливою зграйкою наблизились до парашута, коли він знизився, і весело защебетали. Вони наче про щось розпитували Гандзю. Дівчинка, усміхаючись, замахала на них рукою. Але й горобці метнулись униз і поховалися в кущах. Вони теж чогось злякались. Горобці помітили в повітрі великого шуліку.

В цей час вітер ніби зітхнув і підніс вгору парашут.

ЛІТАК ШУКАЄ ДІВЧИНКУ

На розшуки дівчинки вилетів літак. Це був одномоторний, маленький металевий птах. Він літав надзвичайно швидко. Пілот, що керував ним, був певний, що швидко наздожене і знайде парашут з дівчинкою.

Він полетів над тими станціями, селами й містами, де бачили парашут. Летів він усе на схід, бо туди вітер поніс парашут.

Летів він майже годину, а парашута все ж не бачив. Пілот не знав, що вітер тим часом змінив напрям. Тепер вітер віяв з півдня на північ і вже в іншому напрямі односив парашут з дівчинкою.

У пілота в літаку компас. Поглядає пілот на компас, щоб повернути на схід.

«Куди, — думає, — вітер заніс її?»

Коли пролітає над великим заводом. Високо над заводом здіймаються червоні муровані димарі. Дим стовпом з них виходить і, підхоплений вітром, хмарою котиться. Глянув пілот на компас і на той дим. Бачить, що дим односить на північ. Догадався, що вітер змінив напрям.

НАПАД ШУЛІКИ

Шуліка не встиг напасти на горобців. Але він шукав поживи. Погляд його зупинився на парашуті. Хижий птах помітив під парашутом маленьку дівчинку і вирішив напасти на неї.

Стрепенувши крилами, він розставив їх проти вітру і піднявся вгору, вище парашута.

Шуліка наздоганяв Гандзю. Розбишака літав круг неї, пильно придивляючись, щоб вибрати влучний момент для нападу. Він готувався з блискавичною швидкістю кинутись на свою жертву, вп'ястись у неї гострими пазурами і вдарити міцним дзьобом.

Дівчинка не розуміла небезпеки. Вона сміялась до сонячного проміння і махала рученятами на шуліку. Вона думала, що птах хоче з нею гратися.

Хижак у грізній мовчанці розправив крила, піднявся ще вище і шугнув вниз на дівчинку.

НЕВДАЧА ПІЛОТА

Шугаючи вниз, шуліка почув якесь гудіння.

Швидше вітру до парашута наблизився літак.

Напасник-шуліка розгубився вже в останній момент, коди його страшні пазури майже торкались дівчинки. Він метнувся вбік. Літак наближався, і сполоханий хижак злякався сталюого птаха. Шуліка кинувся навтіки.

Пілот, радий, що знайшов дівчинку з парашутом, кілька разів облетів навколо неї. Але як він не мудрував, щоб забрати її на літак, нічого не виходило. Літак летів надто швидко, щоб можна було взяти дівчинку. Коли б літак зачепив Гандзю з розгону, вона б загинула.

А повільно летіти літак не міг.

Треба було чекати, коли парашут сам собою спуститься на землю. Але тому, що Гандзя була дуже легка і тому, що повівав вітерець, — це мало статись ще не скоро.

В цей час парашут проносило над аеродромом. Внизу видно було багато літаків. На рівному полі їм було зручно сідати. Пілот глянув униз, потім на Гандзю і махнув рукою. Він облишив парашут із дівчинкою і повів свою машину на

посадку.

ЛІТАК БЕЗ МОТОРА І ПРОПЕЛЕРА

В повітря піднявся літак. За ним піднявся другий. Вони були зв'язані мотузком. Перший тягнув другого. Другий не мав мотора, це був планер. Його на буксирі тяг за собою літак. У планері сиділа людина. Це був планерист.

Літак наздоганяв парашут із дівчинкою. Незабаром він зрівнявся з парашутом. Тоді планерист одчепив мотузок, що зв'язував планер і літак. З голосним гуркотом літак полетів геть. Планер залишився біля парашута.

Навкруги було тихо. Наче великий птах, розставивши крила, тримався в повітрі планер. Йому не потрібні ні мотор, ні пропелер. Він летів повільно. Підвівши свій планер під парашут, планерист схопив руками дівчинку. Він перерізав мотузки і посадив її до себе на коліна.

По обличчю дівчинки текли сльози. Вона подивилась на планериста і сказала:

— Дядю, Гандзя їсти хоче.

Планерист усміхнувся, погладив її по голівці і повів свій планер до землі.

Геть у далечінь вітер односив порожній парашут.

ТИХО... ШШ... ШШ... ШШ...

Планер підлітав до свого аеродрому. Його зустрічали тисячі людей. Серед них стояла Гандзина мати. Її привезли сюди на літаку. Вона нетерпляче чекала, коли привезуть її маленьку доньку.

Вже вечоріло. Кінчався довгий літній день. На аеродромі стояло кілька пілотів. Вони спостерігали, як заходить сонце, і казали, що завтра має бути гарна погода. Потім один з них промовив:

— Що з цієї дівчинки, Гандзі Голубки, що зазнала сьогодні таких надзвичайних пригод, буде, коли вона виросте? Може, пілотом буде?

— Вона, мабуть, так налякалась, — відповів другий, — що ніколи вже до літака і не наблизиться.

В цей час на найдальший куток аеродрому спустився планер. До нього підбігло кілька пілотів. З планера зійшов рятівник з дівчинкою в руках. Він щось сказав своїм товаришам, і вони побігли до тисячного натовпу, що стояв біля аеродрому. Ті кілька тисяч людей хотіли зустріти вигуками: радості героя-планериста і Гандзю.

Але ось товариші планериста наблизилась до натовпу, тисячі уст прошепотіли: шшш... шш... ш...

Всі замовкли.

До натовпу наблизився планерист з дівчинкою, яка лежала в нього на руках.

Стомлена денними пригодами, Гандзя Голубка спала міцним сном.

Таємнича модель

ГАРИК ЦІЛКОМ ВПЕВНЕНИЙ

— Обережно!

Але Гарик, хлопчик років тринадцяти, не звернув уваги на цей вигук. Він натиснув плечем на свого сусіду і... щось тріснуло. В натовпі хлопців почувся обурливий крик:

— Це нахабство!

Лаявся Коля, Гариків однокласник. Він зблід і хвилювався. Гарик, натиснувши плечем, попсував модель літака.

Хлопці ті були авіамоделістами. Вони сідали в трамвай, щоб їхати на змагання авіамоделей. Кожен віз свою найкращу модель.

Всі обурились з Гарикової поведінки. Коля сьак-так полагодив свою модель і їхав мовчки. Готуючись до цих змагань, він сподівався, що його модель буде найкращою. Тепер надія перемогти в змаганні зникла.

Тим часом Гарик почував себе байдужо.

— Я, мабуть, вийду переможцем на змаганні,
— впевнено говорив він.

Гарик був нахаба і хвалько. Всі знали, що його модель найгірша. Але він цього не визнавав. Він кожному доводив, що в цілому місті немає кращого за нього авіамоделіста.

— Я цілком певний, що переможу! — вдесьте повторював він.

ЗМАГАННЯ

За містом простяглося рівне поле. Поле перетинала річка.

За сто метрів од річки стрункою шеренгою вистроїлись авіамоделісти. Всіх їх було тридцять. Сьогоднішні змагання були цікаві тим, що всі моделі мушили вилетіти враз. Щоб вияснити, яка модель куди долетить, на кожній з них поставлено певний знак. У Колі на моделі намальована ластівка. У Гарика намальована ворона.

Інструктор підняв прапорець і свиснув — це був знак приготуватись.

Другий свисток — бути наготові.

Третій свисток — тридцять моделей знялися в повітря. Одні піднялись вище, другі нижче, і всі задзижчали пропелерами, летячи до річки.

Кожну модель супроводив очима хлопець-конструктор.

Випереджаючи одна одну, вони пролітали над водою.

Але залунав крик, усі перевели очі — одна модель перекинулась і шубовснула в річку.

— Це Колина модель! — крикнув Гарик.

— Нічого подібного! — заперечив Коля.

Але Гарик запевняв, що то Колина. Всі повірили Гарикові, бо знали, як він попсував Колі модель.

Коля похнюпився й пішов до річки, щоб якось витягти ту модель з води. Йому не вірилось, що то його модель. Йому здавалось, що він добре стежив за нею і не спускав очей до того моменту, поки вигук не відвернув його уваги від неї.

Маленькі літачки, перелетівши річку, почали поволі, один по одному спускатися на поле.

ЧИЯ МОДЕЛЬ?

По той бік річки стояли вартові велосипедисти. Вони стежили, де спускались моделі, поспішали до них, відзначали місце спуску і забирали їх. А забравши, велосипедист негайно гнав мостом через річку до місця старту.

Там моделі оглядали і остаточно встановлювали, чия модель скільки пролетіла. Чим далі залітала модель, тим пізніше її привозили.

Вже повернулися всі велосипедисти, крім

одного. Вони привезли двадцять вісім моделей. Двадцять дев'ята, очевидно, потонула в річці, бо Коля її не знайшов. Серед привезених не було тридцятої, Гарикової моделі.

Гарик стояв у гурті товаришів надзвичайно гордо. Всі заздрісно поглядали на нього. Ні в кого не було сумніву, що Гарик — переможець змагання. Він повертався то до одного, то до другого і повторював:

— Хай живе ворона! Ворона перемогла!

Нарешті, вдалині показалась якась рухлива точка. Інструктор глянув у бінокль і розгледів велосипедиста. Повертався останній. Натовп моделістів нетерпляче чекав на нього. Коля хвилювався. Йому здавалось, що не могло бути, щоб його модель потонула.

Та ось велосипедист під'їхав до гурту і спинився. Від рами він відв'язав модель, подав інструкторові і сказав:

— П'ять з половиною кілометрів.

Інструктор глянув на модель і, звівши очі на хлоп'ят, промовив:

— Ластівка.

Коля стрепенувся. Це була його модель. Навколо заплескали в долоні. Всі вітали переможця.

Як тільки вщухли оплески, велосипедист передав інструкторові якісь уламки. Передаючи, він скося глянув на моделістів.

— Це уламки тридцятої моделі, — сказав велосипедист. — Вона пролетіла сім кілометрів і, налетівши на телеграфний стовп, з такою силою вдарилась об нього, що розлетілась на дрібні шматки. На одному уламку намальовано щось схоже на ворону.

Гарика Товстуху було оголошено переможцем змагань.

В ШКОЛІ

Коля і Гарик вчилися в одній школі і в одному класі. Після змагань вони стали героями своєї школи. Але багато учнів дивувалися з Гарикового успіху. Знали, що він ледачий, знали, що коло моделей своїх він ніколи як слід не працював, а хто бачив його останню модель, то лише знизував плечима. Знавці моделей вважали її за нікудишню.

Але найбільше в школі було балачок про те, чи падала одна модель у річку, чи ні. Якщо падала, то звідкіля взялась ця модель? Адже в змаганні брало участь лише тридцять моделей.

Це питання особливо цікавило Колю. Тоді, під час змагань, він пішов до річки, сподіваючись побачити свою модель на воді. Але нічого не знайшов. Річка була не бистра, і модель не могла далеко відплисти. Коля біг далеко за водою, але нічого не знайшов. До того ж він був певен, що

його модель не могла потонути, бо вона дерев'яна і дуже легка. Швидше це могло статись з моделлю Гарика, бо він обвинив її товстим дротом.

І от обидві моделі знайшлись. Чия ж то була модель?

Коля щодня після лекції їздив до річки. Він ходив то вздовж одного, то другого берега, сподіваючись знайти ту таємничу модель на піску. Він сподівався, що її викине хвилями на берег. Але нічого не знаходив. Незабаром, роздобувши човна й сітку, почав плавати по річці й волочити ту сітку по дну. Так він сподівався знайти те, чого шукав.

АЕРОСТАТ І МОДЕЛЬ

Сонце вже було над обрієм. Вечір був спокійний і тихий. Внизу повітря, здавалось, застигло. В високій синяві ледве помітно рухалась біла хмарка.

В цей час над містом, швидко спливаючи вгору, підіймалась темна куля з почепленою під нею корзиною. То підіймався аеростат з гондолою, в якій сиділо двоє людей. Пілот і вчений метеоролог, озброєні спеціальними приладами, підіймались у повітря для наукових спостережень.

Аеростат незабаром досяг висоти трьох тисяч метрів. Люди, що були внизу, вже не бачили сонця. Воно закотилось за обрій. З аеростата ж сонце ще

виднілось над обрієм. Своїм останнім промінням воно розмальовувало в різні фарби хмарки над заходом. Пілот Кучерявий на кілька секунд замилювався цими фарбами. Але враз він здригнувся. Щось подібне до птаха сильно вдарилося у стропи, які з'єднували гондолу з аеростатом.

Річ, ударившись об стропи, втратила свій рух і впала на дно гондoli до ніг метеоролога. Він злякано хитнувся вбік, але враз, опам'ятавшись, схопив рукою ту річ і побачив, що то була авіамодель. Прекрасно опрацьована, оригінальної конструкції модель. На тоненькій фанері пілот розгледів знак. Там був голуб, і він нагадував ворону з моделі Гарика. Пілот узяв модель і пильно її оглянув.

— Це модель того самого хлопчиська, — промовив Кучерявий. — Це нове його досягнення. Це надзвичайно.

ПОВІДОМЛЕННЯ В ГАЗЕТІ

Другого дня в газеті «Зміна» було видруковано таке повідомлення:

«Вчора аеростат ЮЗП-1 робив спробний політ. Аеростатом керував пілот-повітроплавець Кучерявий. Наукові спостереження провадив метеоролог Гуттаг. Під

час польоту на висоті три тисячі метрів об аеростат ударилась авіамодель, пущена з землі. На моделі знайдено знак, яким позначає свої моделі відомий юний авіамоделіст Гарик Товстуха.

Спеціалісти вважають, що політ моделі на таку висоту — це світовий рекорд. Найближчими днями відбудеться засідання в аероклубі, присвячене розглядові моделі Гарика Товстухи».

В школі газету одержали під час передостаннього уроку. Перший прочитав це повідомлення Коля. На перерві, — це була остання перерва, — він звернувся до Гарика:

— Вітаю.

— З чим? — дивуючись, сказав той.

— Ти вчора пускав модель?

— Вчора? — перепитав Гарик, нічого не розуміючи.

Коля подав йому газету з повідомленням. Гарик прочитав, повернув газету і, задумливо глянувши, сердито сказав:

— Да.

Сказавши це, пішов геть від Колі. Коля підозріло глянув на Гарика і пішов на своє місце в клас. Він більше ні з ким не розмовляв. Після лекції він швидко побіг додому.

РОЗШУКИ

Того дня ніхто не звернув уваги на хлопчика, що купався в річці саме біля місця останніх авіамодельних змагань. А коли б хто звернув на нього увагу, то, безперечно, зацікавився б тим купанням.

Хлопчик вплив на середину річки човном і кинув камінний якір. Річка була не глибша як два метри. Хлопець одягнув на голову гумову маску, подібну до протигаза. Та маска не пропускала води. Від маски відходило дві тоненькі гумові трубки. В ті трубки було вставлено багато скляних, бляшаних і дерев'яних цівок. Вони не давали гумовим стінкам злипатися. Завдовжки гумові трубки були кілька метрів. Вони були прилаштовані до маски так, що одна припадала проти носа, а друга проти рота. Протилежні кінці цих трубок кінчались довгими скляними цівками, що стояли сторч на круглих дерев'яних поплавцях, вирізаних з товстої фанери.

Хлопчик спробував вдихати повітря ротом і видихати носом. Все було гаразд.

Після цього він взявся руками за борт човна і поволі спустився в воду.

Ноги стали на дно. Голова була під водою. Біля пояса в нього прив'язаний був непроникливий для води електричний ліхтарик. Але він був майже непотрібний. Вода була досить прозора. Хлопчик став на коліна. Вода підносила його вгору. Він

знайшов великий камінь і, тримаючись за нього, почав оглядати дно річки.

Коли б хтось з 10-ї школи був там, він пізнав би, що цей хлопець — Коля.

ГАРИК МОВЧИТЬ

Вся школа говорила про Гарика. Всі авіамоделісти міста заздрили йому. Сотні школярів захоплювалися ним.

— Бачте, — казали вони, — ми думали, що його моделі найгірші, а виявилось, що вони найкращі. Нам треба вчитись у нього!

Ближчі товариші Гарика дивувались зміні — чому так змінився Гарик? Після своєї першої перемоги він багато хвалився, десятки разів розповідав про себе, про якості своєї моделі, щоразу додаючи все нові й нові похвали. Але після того, як спіймано модель на височині трьох тисяч метрів, Гарик став мовчазний. Він нікому не розповідав про те, коли будував ту модель, коли й де саме її випускав. Не казав також, хто був при тому присутній. На всі запитання про це він відповідав:

— Побив світовий рекорд висоти, а як — то мій секрет. Було відомо, що Гарика на святкуванні закінчення шкільного року преміюють, як зразкового юного техника.

Учбовий рік закінчувався. Почалося справжнє літо. Сонце припікало все дужче, і день ставав усе довший. Школярі склали останні іспити. Майже не було таких, що залишились на другий рік. У Гарика не ладилися справи з математикою і фізикою. Але хоч і з великими труднощами, а він склав іспити на «добре».

На вихідний день було призначено святкування з нагоди закінчення учбового року.

ПОДІЯ НА ШКІЛЬНОМУ СВЯТІ

На найбільшому майдані міста гриміли оркестри. Осяяні сонцем, котились хвилями школярі. Вони йшли сюди на свято закінчення учбового року.

Підійшли з прапорами учні 10-ї школи. В першому ряду, серед кращих учнів, ішов Гарик. У другому ряду — слідом за ним — Коля. В Колі під пахвою була якась річ, загорнута в газету.

— Що це в тебе, Колю? — питали його.

— Сніданок... — неохоче відповідав він.

В центрі майдану — трибуна. Відтіля виголошували промови, а потім почали називати імена тих, кого нагороджують. Останнім в списку нагороджених прозвучало прізвище Гарика.

— За побудову виняткових моделей нагороджується польотом на літаку до Москви.

І ще не встиг промовець закінчити цієї фрази, як його перебив дзвінкий голос.

— Його модель нікуди не годиться!

І до трибуни підступив Коля. Це крикнув він. Промовець здивовано й обурено глянув на Колю і сердито спитав.

— Чому не годиться?

— Перемогла не його модель. Його модель потонула в річці. Ось вона.

Коля розгорнув газету й підняв у руці темну, трохи понівечену модель.

— Нічого подібного! — крикнув Гарик і кинувся до Колі. — Це не моя модель.

— Але тут знак — ворона, — відповів Коля.

Ті, хто стояв ближче до трибуни, товпились біля хлопчиків. Хто стояв далі, не знаючи в чому справа, натиснули на передніх. Поручено порядок. Промовець почав гукати, щоб усі зберігали порядок. І саме в цей момент...

ВТЕЧА

Над майданом задзижчав пропелер авіамоделі. Вона увірвалась на площу з вулиці, що йшла рівною лінією ген за місто до річки. Модель влетіла на майдан і, не долетівши до трибуни, звернула з свого шляху. Вона облетіла над майданом велике коло і закружляла все меншими колами. За кілька

хвилин модель упала в центрі натовпу, вдаривши когось по спині. Удар був легкий, бо модель уже втратила силу свого руху.

Як тільки модель спустилась і почались вигуки-запитання — чия це модель, — Гарик шмигнув крізь натовп і, енергійно працюючи руками, подався геть з майдану. Вибравшись на вільне місце, він побіг щосили, наче за ним хтось гнався.

Тим часом модель, що зробила такий оригінальний політ, принесли на трибуну. Школярі заспокоїлись і майже всі знов стали на свої місця. На трибуну покликали Колю з понівеченою моделлю, що була в нього в руках.

— Де ти взяв цю модель? — спитали його.

— Я знайшов її в річці. Це Гарикова модель. Вона оббита дротом і тому потонула. Знак на ній — ворона. В той час, як на моделі, що перемогла, — голуб.

На моделі, яка тільки що залетіла сюди, теж був знак: голуб.

Покликали Гарика, але його не було. Він зник. Усі почали вірити Колі.

— Хто ставить на своїх моделях знак голуба? — запитали з трибуни.

— Я знаю, — відповів якийсь маленький хлопчик з 14-ї школи. — Це моделі Гандзі Голубки.

— Кого?

— Гандзі Голубки.

— Хто вона?

— Це дівчинка, що живе біля мене в великому будинку за містом над річкою.

За годину колони школярів підходили до будинку, де жила будівниця незвичайних моделей.

ГАНДЗЯ ГОЛУБКА

За кілька днів після шкільного свята в газеті «Зміна» можна було прочитати таке:

«Недавно багато говорили про надзвичайні моделі школяра Гарика Товстухи. Виявилось, що ті моделі зовсім йому не належать і він ніколи їх не пускав. Єдина його модель, пущена на загальноміських змаганнях, пролетівши кілька метрів, одразу впала і потонула в річці. Моделі, що мали знак — голуб, належать дівчинці Гандзі Голубці. Її остання модель зробила надзвичайно оригінальний політ під час шкільного свята.

Гандзя Голубка пускала всі свої моделі з дому, де вона живе. Дівчина сама побудувала ці моделі. Минулого року вона впала і зламала ногу. Цілий рік школи не відвідувала, бо не могла ходити. Лише недавно почала помаленьку ходити на милицях. За час хвороби вона захопилась книжками про авіамоделі і почала сама їх будувати з матеріалів, які їй діставала мати».